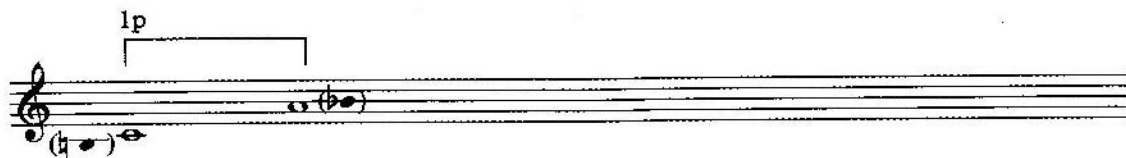

گستره‌ی صوتی ساز نی و شیوه‌های مختلف نگارش آن با فرض کوک نی Do = Do

۱. صدای بم نرم (1P):

نغمه‌ی «سی بکار» با کمتر دمیدن از نت «دو»، و نغمه‌ی «سی بمل» با بیشتر دمیدن از نغمه‌ی «لا» ساخته می‌شود و در فواصل بالقوه‌ی ساز نیست.

Shiraz-Beethoven.ir

۲. صدای بم (1):

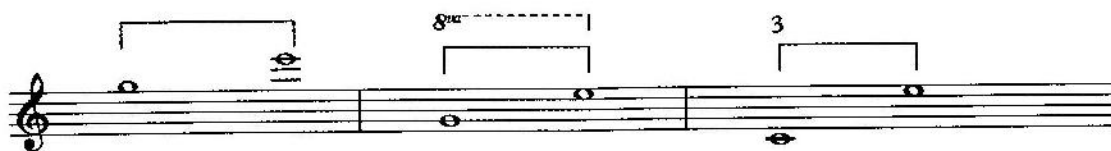
مانند صدای بم نرم است اما حجم صوتی بیشتری نسبت به صدای بم نرم دارد.

۳. صدای اوج (2):

در فاصله‌ی یک اکتاو زیرتر از صدای بم و بم نرم است و برای سهولت در نگارش روی پنج خط حامل، با عدد ۲ مشخص شده است.

۴. صدای غیث (3):

در فاصله‌ی پنجم درست از صدای اوج قرار دارد و برای سهولت در نگارش روی پنج خط حامل، با عدد ۳ مشخص شده است.

Shiraz-Beethoven.ir

مهرنوش ذوالفقاری: سنتور
مهران معمارنژاد: تار
حمید نشوادیان: سه تار
یاسمین شاه حسینی: عود
حامد خدای: کمانچه

۶	مقدمه
۹	کوک ساز
۱۰	۱. پیش درآمد بیات ترک موسی معروفی (قانون و نی)
۱۴	۲. چهارمضراب دشتی جلیل شهنواز (قانون و نی)
۲۰	۳. رنگ همایون علی اکبر شهنازی (قانون و نی)
۲۴	کوک ساز
۲۵	۴. پیش درآمد ابوعطا ابراهیم منصوری (سنتور و نی)
۲۹	۵. دخترک زولیده علینقی وزیری (سنتور و نی)
۳۷	۶. رنگ دشتی فرامرز پایور (سنتور و نی)
۴۱	کوک ساز
۴۲	۷. پیش درآمد چهارگاه مرتضی نی داوود (تار و نی)
۴۵	۸. چهارمضراب بیات اصفهان غلامحسین بیگجه خانی (تار و نی)
۵۶	۹. رنگ نوا موسی معروفی (تار و نی)
۶۳	کوک ساز
۶۴	۱۰. پیش درآمد سه گاه حسین یاحقی (سه تار و نی)
۶۷	۱۱. چهارمضراب بیات ترک سعید هرمزی (سه تار و نی)
۷۳	۱۲. رنگ چهارگاه رضا محجوبی (سه تار و نی)
۷۶	کوک ساز
۷۷	۱۳. پیش درآمد ماهور (سراب) منصور نریمان (عود و نی)
۸۲	۱۴. چهارمضراب بیات ترک علی اصغر بهاری (عود و نی)
۹۱	۱۵. رنگ سه گاه روح الله خالقی (عود و نی)
۹۷	کوک ساز
۹۸	۱۶. پیش درآمد افشاری یوسف فروتن (کمانچه و نی)
۱۰۳	۱۷. چهارمضراب ابوعطا علی اصغر بهاری (کمانچه و نی)
۱۱۱	۱۸. رنگ ماهور علی اکبر شهنازی (کمانچه و نی)

مجموعه‌ی هم‌نواز، گزیده‌ای از قطعات موسیقی کلاسیک ایران است که در سه فرم رایج سازی - پیش‌درآمد، چهارمضراب و رنگ - برای سازهای کلاسیک ایران با همراهی ساز نی، به صورت دونوازی، آوانگاری، تدوین و اجرا شده است. از آنجا که نخستین هم‌نوازی‌ها با دست‌کم دو ساز ملدیک و یک ساز کوبه‌ای همراه است این مجموعه نیز با این رویکرد شامل مایه‌ها، فرم‌ها و ریتم‌های مختلف است. اجرای این هم‌نوازی‌ها برای ساز نی به عنوان ساز اصلی - خصوصاً با سازهایی با کوک ثابت و فواصل دقیق‌تر، مانند تار، سه‌تار، ستور و قانون - می‌تواند نقش مهمی در شکل‌گیری و پرورش شنوایی هنرجویان داشته باشد زیرا کنترل کوک و ثبات صدا در ساز نی در هم‌نوازی امر بسیار مهمی است. به همین خاطر، اجرای این قطعات برای ساز نی که سازی است انتقالی یا کوک‌ها و مایه‌های مختلف می‌تواند چالش‌برانگیز باشد.

در این مجموعه سعی شده است تکنیک‌های مختلف و ترکیب‌بندی صوتی ساز نی برای اجرای بهتر با ساز همراه مد نظر قرار گیرد. تغییر و تنوع در کوک، مایه، ریتم و سرعت در سه فرم یادشده، ضمن آموزش محتوایی قطعه‌ها، ترکیب‌بندی و قابلیت‌های اجرایی ساز نی را در صدادهی با سازهای کلاسیک موسیقی ایران نشان می‌دهد. این دو سی‌دی نخستین اثر از مجموعه‌ی هم‌نواز است و مجموعه‌های دیگر به شکل خاص برای نی با یک ساز دیگر، مثل تار، کمانچه و ستور در حال تدوین و نگارش‌اند.

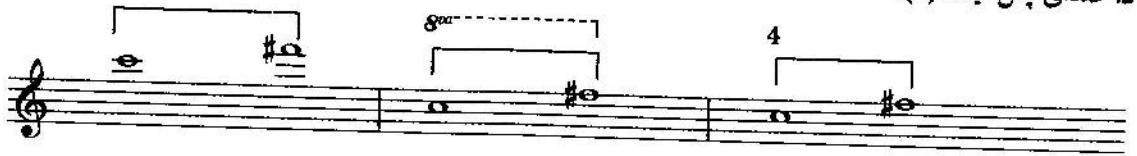
در سی‌دی اول، قطعات به صورت سه‌نوازی نی و یک ساز ملدیک، و تمبک به عنوان ساز همراهی‌کننده اجرا شده است. در سی‌دی دوم با حذف ساز نی، هنرجوی نی‌نواز به عنوان هم‌نواز در ترکیب سازهای دیگر قرار می‌گیرد تا با توجه به آوانگاری قطعات و اجرای شنیده‌شده از طریق دیدن و شنیدن بتواند اجرای موزونی داشته باشد. از آنجا که همواره امکان تمرین و هم‌نوازی با یک نوازنده به عنوان هم‌نواز میسر نیست شاید این شیوه‌ی تمرین و اجرا، ضمن ایجاد انگیزه در تقویت و تربیت شنوایی و درک ریتم و حفظ کوک، برای هنرجویان عزیز کارآمد باشد.

جا دارد از همه‌ی دوستان عزیزی که از نوازندگان بسیار خوب نسل حاضرند و همگی از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته‌ی موسیقی دانشگاه تهران هستند و از آیندگان موسیقی این مرز و بوم خواهند بود، به خاطر همکاری و همراهی در این مجموعه تشکر کنم. همچنین از آقای مهران معمارنژاد، دوست عزیز و هنرمندم که ضمن هم‌نوازی در این مجموعه، خالصانه و با پیگیری و دقت بسیار تمام آوانویسی‌ها را نت‌نویسی کامپیوتری کردند سپاسگزارم.

سیامک جهانگیری

تابستان ۱۳۹۷

۵. صدای پس غیث (4):

در فاصله‌ی یک چهارم درست از صدای غیث قرار دارد و فقط شامل یک فاصله‌ی چهارم افزوده است که برای سهولت در نگارش و حذف خطوط اضافی، با عدد ۴ مشخص شده است.

جدول کلی این گستره‌ی صوتی با توجه به استفاده از اعداد و به قرار زیر خواهد بود.
طبیعتاً این گستره شامل فواصل بالقوه و بالفعل ساز می‌باشد که از آوردن تمام نغمات خودداری شده است.

— این شیوه‌ی نگارش توسط جناب آقای محمدعلی کیانی نژاد در کتاب شیوه‌ی نی‌نوازی ایشان پیشنهاد و ارائه شده است.

— نت سی کُرُن پایین حامل در گستره‌ی صوتی ساز نی نیست و با دمیدن کمتر در نت «دو» و اخذ نت سی یکار این نت را در نت‌های گذر و یا با زمان‌بندی کوتاه تداعی می‌کند.

کوک‌های موجود در ساز نی
نی سازی است انتقالی و در هر کوک آن از نت آغاز یا بم‌ترین صدایی که تولید می‌کند می‌توان تمام صداهای توضیح داده‌شده را با فواصل بالقوه و بالفعل موجود در این ساز تا دو اکتاو و نیم گسترش داد.

گستره‌ی کوکی ساز نی به توالی از بم‌ترین نی تا زیرترین نی:

پیش درآمد بیات ترک
قانون و نی

معروفی

$\text{♩} = 120$

قانون

نی

قانون

نی

قانون

نی

قانون

نی

پیش در آمد بیات ترک Fa

Do = Do کوک قانون
Fa بیات ترک Do = Do کوک نی

چهارمضراب دشتی Re

Do = Do کوک قانون
Re دشتی Do = Do کوک نی

رنگ همایون Re

Do = Do کوک قانون
Re همایون Do = Do کوک نی

نت نگاری و اجرای ساز قانون: آفرین نظری جو

17

Musical notation for measures 17-20. The system consists of two staves. The upper staff contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The lower staff contains a bass clef. Measure 17 has a first finger fingering (1) indicated below the first note. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some beamed sixteenth notes and a half note in the lower staff.

21

Musical notation for measures 21-24. The system consists of two staves. The upper staff contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The lower staff contains a bass clef. Measure 24 has a first finger fingering (1) indicated below the first note. The music continues with eighth and sixteenth notes, including a triplet of sixteenth notes in the lower staff.

25

Musical notation for measures 25-28. The system consists of two staves. The upper staff contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The lower staff contains a bass clef. Measure 25 has a second finger fingering (2) indicated below the first note. Measure 28 has a triplet of sixteenth notes indicated by a bracket and the number 3. The music features eighth and sixteenth notes.

29

Musical notation for measures 29-32. The system consists of two staves. The upper staff contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The lower staff contains a bass clef. Measure 29 has a first finger fingering (1) indicated below the first note. The music features eighth and sixteenth notes, with some beamed sixteenth notes.

33

Musical notation for measures 33-36. The system consists of two staves. The upper staff contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The lower staff contains a bass clef. The music features eighth and sixteenth notes, with some beamed sixteenth notes and a half note in the lower staff.

رنگ همایون
قانون و نی

علی اکبر شهنازی

♩ = 128

قانون

نی

1p

2

قانون

نی

6

2 و 1

قانون

نی

11

قانون

نی

16

2

3

2

3

